

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETSNÄMNDEN

PDA107, Kvalitetsarbetet genom aktionsforskning, 7,5 högskolepoäng Action Research for Quality Improvement, 7.5 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

---

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för pedagogik och specialpedagogik 2007-05-05 och senast reviderad 2013-11-19. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2013-11-19.

Utbildningsområde: Samhällsvetenskapligt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

2. Inplacering

Kursen ges som fristående kurs eller uppdragsutbildning.

Huvudområde

Pedagogik

Fördjupning

AXX, Avancerad nivå, kurs som inte kan klassificeras

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs:

Lärarexamen med inriktning mot och två års yrkeserfarenhet inom förskola, förskoleklass, fritidshem eller grundskola.

4. Innehåll

Kursen omfattar att med stöd i vetenskaplig kunskap och egen erfarenhet genomföra ett utvecklingsarbete i den egna verksamheten med utgångspunkt i aktionsforskning och i idéer om systematiskt kvalitetsarbete. Genom aktionsforskning får kursdeltagarna tillgång till olika verktyg (dagbok, observation, intervju, videoinspelning) som gör det möjligt att systematiskt följa och reflektera över process och resultat av utvecklingsarbetet.

Kursen behandlar aktionsforskningens syfte med att förankra det systematiska kvalitetsarbetet i ett vetenskapligt och organisatoriskt sammanhang och berika bilden av verksamheten och det sammanhang i vilka den ingår. Den tar också upp hur aktivt arbete och ett väl underbyggt förhållningssätt till systematiskt kvalitetsarbete utgör grund i vetenskaplig kunskap. I kursen introduceras, diskuteras och

internaliseras begrepp och teorier inom det pedagogiska kunskapsområdet i kollegiala samtal mellan kursdeltagarna. De får kontinuerligt pröva metoder och analytiska begrepp och reflektera över det egna utvecklingsarbetet. Kursen grundar sig i några bärande idéer om att det systematiska kvalitetsarbetet:

- tar sin utgångspunkt i verksamhetens förutsättningar, styrdokument och pågående arbete
- bör leda till ny kunskap, lärande och utveckling i verksamheten
- grundas i aktivt samarbete med kolleger, ledning, barn och föräldrar.

5. Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenterna kunna:

Kunskap och förståelse

- definiera vad som karakteriserar aktionsforskning
- redogöra för skillnaden mellan olika former av utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete och kontrastera det mot aktionsforskning
- reflektera över det egna lärandet och sätta det i relation till pedagogiska handlingar i det systematiska kvalitetsarbetet

Färdighet och förmåga

- initiera, förankra och genomföra ett utvecklingsarbete med utgångspunkt i den egna verksamheten och i aktionsforskning och relatera det till teorier om det valda utvecklingsområdet
- kartlägga, dokumentera och kritiskt granska verksamheters systematiska kvalitetsarbete och sätta det i relation till teoretiska beskrivningar av aktionsforskning och andra former av kvalitetsarbete
- dokumentera systematiskt kvalitetsarbete genom aktionsforskning och utifrån denna särskilt reflektera över det egna lärandet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- problematisera och förhålla sig till frågor om etik i relation till aktionsforskning och det systematiska kvalitetsarbetet
- konstruktivt och kritiskt granska dokumentation av en kollegas systematiska kvalitetsarbete.

6. Litteratur

Se bilaga.

7. Former för bedömning

Examination sker vid två separata tillfällen. Den första examinationen innebär att individuellt och i par, skriftligt i en hemtentamen, beskriva, jämföra och teoretiskt reflektera över olika former för det systematiska kvalitetsarbetet och kontrastera det mot aktionsforskning. Den andra examinationen utgörs av att individuellt och i par skriftligt dokumentera det egna utvecklingsarbetet med utgångspunkt i aktionsforskning samt en kritisk granskning av en kollegas dokumentation.

Underlaget ska vara sådana att individuella prestationer ska kunna särskiljas.

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, ska sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot.

Om kursen ges som fristående är antalet provtillfällen är begränsat till fem.

I det fall kursen ges som fristående och har upphört eller genomgått en större förändring bör studenten garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt av kursens tidigare upplägg.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).

9. Kursvärdering

Resultat av tidigare utvärderingar ska i sammanfattad form kommuniceras med studenterna i början av kursen. Kursen utvärderas dels efter första delkursen och dels i slutet av kursen. Resultatet från kursvärderingar ingår i en utvärderande bedömning av kursen som helhet. Utvärderingen ska användas vid planering av kommande kurser.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

När kursen ges som uppdragsutbildning krävs arbetsgivarens godkännande.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Utbildningsvetenskapliga fakultetsstyrelsen
Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

Litteraturlista

PDA107, Kvalitetsarbete genom aktionsforskning

Action Research for Quality Improvement

7,5 högskolepoäng/7.5 higher education credits

Avancerad nivå/Second cycle

Reviderad HT14

Obligatorisk litteratur

- Bjørndal, C. R. (2005). *Det värderande ögat. Observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber. (148 sid.)
- Grovesa, C. E., & Rönnerman, K. (2013). Generating leading practices through professional learning. *Professional Development in Education*, 39(1), 122-140. (18 sid.)
- Eidevald, C. (2013). *Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan : hallå, hur gör man?* (1. uppl. ed.). Stockholm: Liber. (139 sid.)
- Mårdsjö Olsson, A.-C. (2010). *Att lära andra lära: medveten strategi för lärande i förskolan*. Stockholm: Liber. (169 sid.)
- Nylund, M., Sandback, C., Wilhelmsson, B., & Rönnerman, K. (2010). *Aktionsforskning i förskolan – trots att schemat är fullt*. Stockholm: Lärarförbundets förlag. (103 sid.)
- Palmer, A. (2012). *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan: pedagogisk dokumentation*. Stockholm: Rapport nr. 12:1276. Skolverket. (80 sid.)
- Persson, S., & Rönnerman, K. (2004) (Red.). *Handledningens dilemman och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur. (64 sid.)
- Rönnerman, K. (2012). *Aktionsforskning i praktiken: förskola och skola på vetenskaplig grund*. Lund: Studentlitteratur. (111 sid.)
- Sheridan, S., & Pramling Samuelsson, I. (2009). *Barns lärande: fokus i kvalitetsarbetet*. Stockholm: Liber. (120 sid.)
- Sheridan, S. (2007). Dimensions of pedagogical quality in preschool. *International Journal of Early Years Education*, 15(2), 197-217. (21 sid.)

Obligatorisk valbar litteratur

Litteratur i form av vetenskapliga artiklar och rapporter (ca 200 sidor) med anknytning till det egna utvecklingsarbetet.

Referenslitteratur

Skolverket. (2012). *Skolverkets allmänna råd med kommentarer. Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*. Rapport nr. 12:1305. Stockholm: Skolverket.

Läroplan (relevant för den egna praktiken) samt kommunala och lokala styrdokument som styr